

Zarządzenie Nr OA.0050.52.2012

Wójta Gminy Płużnica
z dnia 04 lipca 2012 roku

w sprawie wprowadzenia w Gminie Płużnica systemu kontroli zarządczej

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm), w związku z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn.zm.), oraz art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz.1591, z późn. zm.) zarządza się, co następuje

§ 1. 1. Kontrolę zarządczą stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny, terminowy.

- 1) kontrola zarządcza to ogół czynności podejmowanych w celu osiągnięcia zgodności między stanem faktycznym a wymaganym. Przedmiotem kontroli zarządczej jest ocena gromadzenia i wykorzystania środków, gospodarowania mieniem oraz ochrony zasobów: materialnych, finansowych i informatycznych.
2. Celem kontroli zarządczej jest w szczególności zapewnienie:
  - 1) zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;
  - 2) skuteczności i efektywności działania - zapewnione są przez system kontroli wewnętrznej i zewnętrznej, pozwalający na dokonywanie niezbędnych zmian w ocenianych procesach;
  - 3) wiarygodności sprawozdań - zapewnia się poprzez sporządzenie ich zgodnie z przepisami prawa;
  - 4) ochrony zasobów - zapewniona jest poprzez zabezpieczenie wszystkich zasobów jednostki i udostępnienie ich tylko osobom upoważnionym;
  - 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania - dokonywane jest poprzez upowszechnienie i stosowanie zasad etycznego postępowania;
  - 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji - poprzez przekazywanie informacji na okresowych zebraniach pracowniczych, wykorzystanie Internetu itp;
  - 7) zarządzania ryzykiem - dokonywane jest poprzez identyfikowanie ryzyk i podejmowanie działań określonych wynikających z przepisów prawa i określonych przez kierownika jednostki.

§ 3. 1. Kontrola zarządcza winna zapewnić: legalność, rzetelność, celowość, gospodarność, dokonywanych operacji gospodarczych.

2. Kryterium legalności polega na badaniu czy Urząd prowadzi działalność zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz czy obowiązujące unormowania wewnętrzne są zgodne z przepisami ustawowymi i obowiązującą praktyką.

3. Kryterium rzetelności służy ocenie czy dokumentowanie działań jest zgodne z zasadami określonymi w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy w Płużnicy oraz procedurach wewnętrznych, w tym w Polityce rachunkowości.

4. Kryterium celowości polega na badaniu, czy działalność Urzędu jest zgodna z przyjętymi celami i zadaniami. Informacje w tym zakresie dostarczają wyniki przeprowadzanych kontroli: instytucjonalne i zewnętrzne.

5. Kryterium gospodarności pozwala na ocenę wydatkowania środków pod kątem uzyskiwania najlepszych efektów z ponoszonych nakładów.

Czynności zarządzania ryzykiem

§ 4.1. Procedura zarządzania ryzykiem ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów Urzędu Gminy w Płużnicy.

2. Ilekroć w niniejszej instrukcji jest mowa o:

- 1) Kierownikowi jednostki – należy przez to rozumieć Wójta Gminy Płużnica,
- 2) Komórki organizacyjne - należy przez to rozumieć wewnętrzne komórki organizacyjne, wymienione w aktualnym Regulaminie Organizacyjnym;
- 3) procesie – należy przez to rozumieć uporządkowany logicznie ciąg czynności, działań, decyzji i uzgodnień, których efektem jest powstanie pewnej wartości dodanej w postaci dającej się określić zmiany w środowisku zewnętrznym, którą określa się efektem pracy jednej lub kilku komórek organizacyjnych;
- 4) ryzyku – należy przez to rozumieć potencjalną możliwość, że określone zdarzenie, działanie lub brak działania wpłynie na zdolność organizacji do osiągnięcia wyznaczonych celów Urzędu Gminy w Płużnicy. Zagrożenie – wpływ negatywny utrudni, opóźni, uniemożliwi osiągnięcie celów. Szansa – wpływ pozytywny ułatwi, przyspieszy, umożliwi osiągnięcie celów strategicznych i zadań operacyjnych;
- 5) właścicieli ryzyka – należy przez to rozumieć osobę, która zgodnie z Regulaminem organizacyjnym jest odpowiedzialna za osiągnięcie celu;
- 6) celach strategicznych – należy przez to rozumieć realizowanie zadań niezbędnych do osiągnięcia celów określonych w Statucie Gminy Płużnica uchwalonym Uchwałą Nr VIII/66/03 Rady Gminy Płużnica z dnia 4 września 2003 r. oraz w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012 - 2020 przyjętą uchwałą Rady Gminy Płużnica nr XXI/160/2012 z dnia 28 listopada 2012 r.
- 7) celach częściowych – należy przez to rozumieć realizowanie zadań przez pracowników;
- 8) akceptowalny poziom ryzyka – należy przez to rozumieć poziom ryzyka, który Wójt i kierownicy referatów akceptują zanim podejmą działania zapobiegawcze mające na celu zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia;
- 9) I poziom kontroli zarządczej - system kontroli zarządczej w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Gminy Płużnica
- 10) II poziom kontroli zarządczej - system kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Płużnicy.

Misja i cele Urzędu Gminy w Płużnicy

§ 5. Cele zostały określone w Statucie Gminy Płużnica uchwalonym Uchwałą

Nr VIII/66/03 Rady Gminy Płużnica z dnia 4 września 2003 r. oraz w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012 - 2020 przyjętą uchwałą Rady Gminy Płużnica nr XXI/160/2012 z dnia 28 listopada 2012 r.

Zarządzanie ryzykiem

§ 6.1. Celem zarządzania ryzykiem nie jest przeciwdziałanie ryzyku, lecz zarządzanie nim zgodnie z założeniami funkcjonowania Urzędu.

2. Zarządzanie ryzykiem to właściwe zarządzanie zasobami, ochrona Urzędu i jego klientów, dbanie o majątek i środowisko oraz utrzymanie reputacji Urzędu i jego pracowników.

3. Proces zarządzania ryzykiem należy wdrożyć w całym Urzędzie.

4. Zarządzanie ryzykiem dotyczy każdego pracownika i jest realizowane przez Kierownika jednostki.

5. Zarządzanie ryzykiem jest dobrą praktyką kierowniczą.

6. Korzyści dla jednostki wynikające z zarządzania ryzykiem:

- większy nacisk na sprawy realnie istotne,
- krótszy czas reakcji na sprawy kryzysowe,
- mniej nieprzewidzianych zdarzeń mających negatywny wpływ na zadania operacyjne,
- większy nacisk na poprawne wykonywanie właściwych zadań,
- większe prawdopodobieństwo realizacji celów strategicznych jednostki,
- większe prawdopodobieństwo wdrożenia planowanych zmian,
- lepsze wykorzystanie zasobów, w tym środków finansowych,
- bardziej świadome podejmowanie ryzyka oraz decyzji,
- poprawa jakości świadczonych usług,
- większe zaufanie osób korzystających z pomocy pracowników Urzędu.

7. Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- 1) identyfikację i zdefiniowanie celów działalności jednostki;
- 2) identyfikację zdarzeń mających wpływ na realizację założonych celów;
- 3) analizę ryzyka zdefiniowanych zdarzeń;
- 4) podejmowanie działań zaradczych;
- 5) monitorowanie wyników procesu zarządzania ryzykiem.

§ 7. 1. Procesem zarządzania ryzykiem w jednostce kieruje osoba wyznaczona przez Kierownika jednostki spośród pracowników Urzędu, zwana dalej „koordynatorem”.

2. Do zadań koordynatora należy:

- 1) inicjowanie, w uzgodnieniu z kierownictwem corocznej analizy ryzyka;
- 2) gromadzenie wyników procesu zarządzania ryzykiem na poziomie II kontroli zarządczej;
- 3) stała współpraca z właścicielami ryzyka;
- 4) przedstawianie wyników analizy ryzyka Kierownikowi jednostki.

8

Identyfikacja ryzyka

§ 8.1. Ryzyka to wszystkie zdarzenia, które mogą zagrozić realizacji celów i zadań, które jednostka ma zrealizować w określonym harmonogramie czasowym.

2. Identyfikując ryzyko bierze się pod uwagę:

- 1) cele i zadania Gminy,
- 2) przepisy prawne dotyczące działania jednostki (ewentualne zmiany w tych przepisach),
- 3) wyniki wcześniej przeprowadzonego audytu lub kontroli i certyfikacji,
- 4) wyniki wcześniej dokonywanych innych ocen adekwatności, efektywności i skuteczności procedur i mechanizmów w jednostce (systemów kontroli),
- 5) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z wykonania budżetu,
- 6) wyniki rozmów, przeprowadzanych z pracownikami,
- 7) ankiety i kwestionariusze badające opinię pracowników,
- 8) informacje dotyczące Gminy opublikowane w mediach.

3. Etapy identyfikacji ryzyka:

- a) zrozumienie charakteru oraz celów świadczonych usług,
- b) określenie środków niezbędnych do świadczenia każdej usługi,
- c) określenie ryzyka występującego na każdym etapie działalności.

4. Ryzyko w jednostce identyfikowane jest poprzez doświadczenie zawodowe i prognozy strategiczne na przyszłość.

5. Ryzyko identyfikowane jest z wykorzystaniem formularza zarządzania ryzykiem. Formularz ten stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

6. Przykładowe pytania pomocnicze do identyfikacji ryzyka stanowią załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

Analiza ryzyka

§ 9.1. Analiza ryzyka to metoda oceny podatności systemu lub grupy systemów na czynniki ryzyka.

2. Analiza ryzyka przeprowadzana jest przynajmniej raz w roku.

3. Analiza ryzyka jest przeprowadzana również w przypadku:

- 1) wprowadzania nowych procesów w systemie zarządzania jednostką;
- 2) podziału lub łączenia procesów objętych systemem;
- 3) wprowadzenia do procesu istotnych zmian;
- 4) wystąpienia zjawiska korupcji w innych organizacjach, realizujących podobne zadania.

4. W przypadku obszarów działalności jednostki dotyczących programu lub procesu realizowanego przez więcej niż jedną komórkę organizacyjną Urzędu, właścicielem ryzyka jest kierownik komórki organizacyjnej, dla którego ryzyko jest najbardziej istotne.

5. W przypadku sporu kompetencyjnego dotyczącego ustalenia właściciela ryzyka procesu realizowanego w więcej niż jednej komórce organizacyjnej, decyzję o ustaleniu właściciela ryzyka podejmuje Kierownik jednostki.

6. Kroki w analizie ryzyka:

- 1) Określenie celów strategicznych i operacyjnych jednostki: misja → cele → zadania,
- 2) Określenie ryzyk na jakie narażone są główne zadania,

A

- 3) Zdefiniowanie właścicieli ryzyk,
- 4) Określenie poziomu ryzyka akceptowanego przez Kierownika jednostki,
- 5) Przeprowadzenie analizy ryzyka,
- 6) Dokonanie interpretacji uzyskanych wyników.

7. Pracownicy uczestniczą w analizie ryzyka stanowiąc głos doradczy.

8. Ryzyko identyfikowane jest z wykorzystaniem formularza zarządzania ryzykiem.

Reakcja na ryzyko

§ 10.1. Reakcja na ryzyko - zarządzanie ryzykiem jest procesem realizowanym przez Kierownika jednostki zaprojektowanym w celu utrzymywania poziomu potencjalnych ryzyk w zaakceptowanych granicach, aby dostarczyć rozsądnego zapewnienia, że cele zostaną osiągnięte.

2. Zarządzanie ryzykiem jest procesem, a nie jednorazowym przedsięwzięciem.

3. Podstawowe kroki procesu zarządzania ryzykiem:

- 1) Stworzenie właściwego środowiska – idea, koncepcja i styl zarządzania, wartości etyczne, zarządzanie zasobami ludzkimi,
- 2) Identyfikacja ryzyk, której efektem jest katalog opisanych ryzyk, na które narażona jest jednostka,
- 3) Oszacowanie ryzyka – ocena istotności. Zgodnie z wzorem analizy ryzyka stanowiącym załącznik Nr 3 niniejszego zarządzenia,
- 4) Ustalenie metod postępowania z ryzykiem – podejmowanie kontroli nad zagrożeniami,
- 5) Sposoby postępowania z ryzykiem:
  - a) tolerowanie - będzie to miało miejsce w przypadkach, kiedy koszty skutecznego przeciwdziałania ryzyka mogą przekroczyć jego potencjalne korzyści, a zdolności do skutecznego przeciwdziałania zdefiniowanym ryzykiem będą ograniczone;
  - b) przeniesienie - dotyczyć to będzie tej kategorii ryzyk w odniesieniu, do których nastąpi przeniesienie ich na inną instytucję, między innymi poprzez ubezpieczenia czy zlecenia usług na zewnątrz;
  - c) wycofanie się - dotyczyć to będzie grupy ryzyk, które są systematycznie kontrolowane, a ich skutki ograniczone do akceptowanego poziomu;
  - d) przeciwdziałanie - dotyczyć to będzie kategorii ryzyk, które wymagać będą podjęcia zdecydowanych, przemyślanych i zaplanowanych działań prowadząc do likwidacji lub znacznego ograniczenia nieakceptowanego poziomu ryzyka.

5. Po dokonaniu oceny ryzyka, Kierownik jednostki określa osoby odpowiedzialne za podjęcie działań w związku ze zidentyfikowanym ryzykiem oraz datę, do której należy podjąć działania.

6. W przypadku ryzyka niskiego, podejmując działania należy rozważyć relację kosztów i korzyści zmniejszenia ryzyka.

Monitoring ryzyka

§ 11.1. Najrzadziej raz w roku wszyscy właściciele ryzyk dokonują przeglądu ryzyka, sprawdzają czy ryzyko uległo zmianie oraz czy dotychczas stosowane mechanizmy kontrolne są skuteczne zgodnie z zakresem uprawnień i obowiązków.

8

2. W każdej komórce organizacyjnej monitoruje się prawidłowość, rzetelność i terminowość osiągnięcia założonych celów.
3. Za monitorowanie prawidłowości, rzetelności i terminowości wykonania założonych celów odpowiedzialny jest kierownik komórki organizacyjnej
4. Kierownik komórki organizacyjnej zatwierdza wyniki procesu zarządzania ryzykiem i przekazuje je koordynatorowi w terminie wyznaczonym przez kierownika jednostki.

Postanowienia końcowe

§ 12. Proces zarządzania ryzykiem przeprowadzany będzie corocznie według następującego harmonogramu:

- 1) styczeń – przeprowadzenie procesu analizy ryzyka przez poszczególne komórki organizacyjne oraz przekazanie do koordynatora;
- 2) lipiec – weryfikacja ustalonego akceptowalnego poziomu ryzyka przez Kierownika jednostki i kierowników referatów;
- 3) listopad – grudzień – przygotowanie podsumowania wyników procesu zarządzania ryzykiem oraz zatwierdzenie przez Kierownika jednostki programu naprawczego powstałego w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka, który może być elementem oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za dany rok – dział II, pkt. 2 – „Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej – załącznik nr 5;
- 4) do końca grudnia – przekazanie informacji o wynikach analizy ryzyka właścicielom ryzyk.

§ 13. 1. Proces zarządzania ryzykiem podlega okresowym przeglądom dokonywanym w celu jego aktualizacji.

2. Decyzję w sprawie terminów okresowego przeglądu podejmuje koordynator procesu zarządzania ryzykiem.

3. Okresowe przeglądy wykonywane są przynajmniej raz w roku.

§ 14. Samooceny kontroli zarządczej przez kierownictwo urzędu i pracowników dokonuje się w czwartym kwartale zgodnie z kwestionariuszem stanowiącym załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia.

§ 15. Traci moc obowiązującą Zarządzenie Nr 76/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia w Gminie Płużnica i jednostkach podległych systemu kontroli zarządczej.

§ 16. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WOJTY GMINY

mgr Marcin Skonieczka

Formularz zarządzania ryzykiem.

Identyfikacja ryzyka			Analiza ryzyka	Reakcja na ryzyko	Monitoring ryzyka (częstotliwość)
Zadanie	Ryzyko	Właściciel ryzyka			

.....
miejsowość, data

.....
Podpis

8

Przykładowe pytania pomocnicze do identyfikacji ryzyka

Lp	Pytanie	Odpowiedź
1	Co w prowadzonych przez nas zadaniach może pójść źle? Dlaczego?	
2	Gdzie tkwią nasze słabości? Jakich obszarów one dotyczą?	
3	Które z realizowanych procesów są najbardziej skomplikowane?	
4	Co może spowodować zakłócenia funkcjonowania naszej komórki? Jakich obszarów to dotyczy? Czy takie zakłócenia już istnieją?	
5	Jakie czynniki wpływają na osiągnięcie celów naszego działania?	
6	Które z podejmowanych decyzji wiążą się z największym ryzykiem?	
7	Czy nasze działania związane są z wydatkowaniem środków finansowych? Jakich działań to dotyczy?	
8	Czy dysponujemy majątkiem, który należy chronić?	
9	Jakie informacje są niezbędne dla realizacji naszych celów?	
10	Jakie są obszary, które wiążą się z możliwością poniesienia straty finansowej lub innej? Jakie są to obszary?	
11	Czy prowadzona działalność uzależniona jest od systemów informatycznych?	

2

Wzór analizy ryzyka

Celem analizy jest uzyskanie ryzyka całkowitego obszaru (RC) w skali punktowej zawartej w przedziale 1 – 4 wraz z ustaleniem ryzyka całkowitego zostaje określona ważność obszaru ryzyka w trzystopniowej skali (niska, średnia, wysoka). Efektem jest uszeregowanie obszarów według ich ryzyka całkowitego od największego do najmniejszego.

Przy określaniu wartości ryzyka dla zadania z zastosowaniem analizy wag i poziomu ryzyka poszczególne grupy ryzyka oceniane są punktowo:

- 1 – małe ryzyko
- 2 – umiarkowane ryzyko
- 3 – średnie ryzyko
- 4 – wysokie ryzyko

Bazujemy na dwóch podstawowych kryteriach:

1. Ryzyko jednostki - 60%
2. Priorytety Wójta - 40%

Każda grupa ma nadaną procentową skalę ważności, czyli wpływ danej kategorii na poziom ryzyka całego obszaru. Suma wszystkich nadanych skal ważności musi być równa 100% (60%(1)+40%(2)).

Kategoria pierwsza 60% - kryteria ryzyka jednostki składa się z 5 podkategorii:

1. **Kontrola wewnętrzna** – czyli ocena procedur funkcjonujących w jednostce = jakość funkcjonowania kontroli wewnętrznej:
  - a) dokumentacja – braki w dokumentacji, zgodność dokumentacji z przepisami, nieterminowo sporządzone dokumenty,
  - b) podział obowiązków – odpowiedni podział obowiązków, autoryzacja,
  - c) nadzór – pisemne procedury kontroli, zgodność procedur ze standardami kontroli, skuteczny przepływ informacji.
2. **Istotność** – finansowe czynniki ryzyka, rozumiana jako efektywność wykorzystywania środków finansowych i możliwość wystąpienia strat materialnych/finansowych lub poważna utrata wiarygodności czy zaufania.
3. **Jakość kadry i struktura wewnętrzna** – jakość zarządzania:
  - a) kwalifikacje pracowników i kierownictwa,
  - b) częste zmiany na stanowiskach kluczowych i kierowniczych,
  - c) struktura organizacyjna – zakresy obowiązków, przepływ informacji.
4. **Czynniki operacyjne:**
  - a) wielkość i częstotliwość operacji finansowych,
  - b) presja czasowa wykonywanych zadań,
  - c) stosowanie nowych technologii,
  - d) wykonywanie nowych zadań.

5. **Czynniki zewnętrzne** – podatność na zmiany systemu i wszelkich uregulowań prawnych, na podstawie których realizowane są zadania, uwzględniono przewidywane zmiany przepisów prawnych i ich wpływ na funkcjonujący system:
- częsta zmiana przepisów,
  - wysoki poziom skomplikowania przepisów,
  - zmiana kontrahentów,
  - zmiana sytuacji gospodarczej.

Dla każdej podkategorii analizy wag ustala się procentową skalę wewnętrzną ważności. Suma ich wszystkich musi być równa 100%.

- 30%
  - 25%
  - 20%
  - 15%
  - 10%
- 100%

W wyniku zastosowania analizy wag i poziomu ryzyka – każdemu obszarowi zostaje przyporządkowana liczba z przedziału od 1 do 4 określana jako ryzyko całkowite – RC oraz ważność obszaru w skali trzystopniowej.

RC	Ważność obszaru dla analizy wag
1,00 – 2,00	niska
2,01 – 3,00	średnia
3,01 – 4,00	wysoka

Lp.	Nazwa obszaru ryzyka	Miejsce występowania	60%					Suma	40% Wójt	RC	Ważność obszaru
			Kontrola wewnętrzna	Istotność	Jakość zarządzania	Czynniki operacyjne	Czynniki zewnętrzne				
			30%	25%	20%	15%	10%				

A

Kwestionariusz samooceny

ZAGADNIENIA PODLEGAJĄCE OCENIE

Część I - Środowisko wewnętrzne

Lp.	Standard	PYTANIA	Możliwe odpowiedzi		
			TAK	NIE	NIE WIEM
1	A1	Czy w urzędzie obowiązuje zbiór zasad etycznych opracowany z uwzględnieniem specyfiki zadań, które realizuje urząd i warunków w jakich funkcjonuje?			
2	A1	Czy pracownicy przy wykonywaniu powierzonych im zadań prezentują przyjęte w kodeksie wartości etyczne?			
3	A1	Czy pracownicy są świadomi konsekwencji nieetycznych zachowań?			
4	A2	Czy pracownicy poszerzają i aktualizują wiedzę niezbędną do realizowania nałożonych zadań?			
5	A2	Czy pracownicy posiadają taki poziom wiedzy i umiejętności zawodowych, aby efektywnie i skutecznie realizować cele urzędu?			
6	A2	Czy procedura naboru pracowników na wolne stanowiska odbywa się w sposób zapewniający wybór najlepszego kandydata?			
7	A3	Czy ustalona struktura organizacyjna jest dostosowana do aktualnych celów i zadań urzędu?			
8	A3	Czy dokonuje się przeglądu struktury organizacyjnej w celu dostosowania do aktualnych celów i zadań?			
9	A3	Czy na bieżąco aktualizowane są zakresy zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych pracowników?			
10	A3	Czy zakres powierzanych obowiązków i zadań jest precyzyjnie określony dla każdego pracownika ?			
11	A3	Czy zachowana jest zasada pisemności w określaniu zakresu podległości pracowników?			
12	A4	Czy zakres delegowanych uprawnień jest precyzyjnie i pisemnie określony?			

8

13	A4	Czy zakres delegowanych uprawnień jest określony stosownie do wagi podejmowanych decyzji, stopnia ich skomplikowania i ryzyka z nim związanego?			
14	A4	Czy zachowana jest zasada pisemności przy powierzaniu uprawnień i odpowiedzialności poszczególnym pracownikom?			

Część II- Cele i zarządzanie ryzykiem

Lp	Standard	Pytania	Możliwe odpowiedzi		
			TAK	NIE	NIE WIEM
1	B 1	Czy wskazano cel istnienia urzędu w postaci syntetycznego opisu – misji?			
2	B 2	Czy określono cele i zadania urzędu co najmniej rocznej perspektywie?			
3	B 3	Czy dokonuje się identyfikacji ryzyk w odniesieniu do realizowanych celów i zadań urzędu ¹ ?			
4	B 4	Czy zidentyfikowane ryzyka poddaje się analizie?			
5	B 5	Czy do każdego ryzyka kierownictwo określiło rodzaj reakcji?			
6	B 5	Czy pracownicy podejmują działania w celu zmniejszenia skutków oddziaływania zdefiniowanych ryzyk?			

Część III – Mechanizmy kontroli

Lp	Standard	Pytania	Możliwe odpowiedzi		
			TAK	NIE	NIE WIEM
1	C 1	Czy pracownicy mają dostęp do procedur wewnętrznych, instrukcji, wytycznych i dokumentów określających zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności oraz innych dokumentów wewnętrznych stanowiących dokumentację systemu kontroli zarządczej?			
2	C 1	Czy wykaz dokumentów opisujących sposób realizacji standardów kontroli zarządczej jest aktualizowany?			

¹ Nie rzadziej niż raz w roku

A

3	C 2	Czy w oparciu o hierarchię służbową prowadzony jest nadzór wykonywania zadań według kryteriów oszczędności, efektywności i skuteczności?			
4	C 3	Czy Kierownik stworzył mechanizmy służące utrzymaniu ciągłości działalności urzędu?			
5	C 4	Czy urząd posiada odpowiednie zabezpieczenie dostępu do zasobów materialnych?			
6	C 4	Czy urząd posiada odpowiednie zabezpieczenie dostępu do zasobów informatycznych?			
7	C 4	Czy mają do nich ² dostęp tylko osoby upoważnione?			
8	C 5	Czy zadania dotyczące prowadzenia, zatwierdzania, rejestrowania oraz sprawdzania operacji finansowych i gospodarczych są rozdzielone pomiędzy różnych pracowników?			
9	C 5	Czy w urzędzie funkcjonuje system zatwierdzania (autoryzacji) operacji finansowych i gospodarczych przez wójta lub osoby przez niego upoważnione?			
10	C 5	Czy trzy główne kontrole ³ wydatków są rozdzielone pomiędzy uprawnionych pracowników?			
11	C 6	Czy w urzędzie funkcjonują mechanizmy służące zapewnieniu bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych?			
12	C 6	Czy mechanizmy służące zapewnieniu bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych są objęte systemem kontroli?			

Część IV- Informacja i komunikacja

Lp.	Standard	Pytania	Możliwość odpowiedzi		
			TAK	NIE	NIE WIEM
1	D 1	Czy informacja służbowa dostarczana pracownikom jest aktualna, terminowa, kompletna, rzetelna i zrozumiała?			
2	D 2	Czy istniejący system komunikacji wewnętrznej zapewnia poprawny przepływ informacji?			
3	D 2	Czy istniejący system komunikacji wewnętrznej zapewnia właściwe zrozumienie informacji przez odbiorców ?			

² Dotyczy łącznie zasoby: materialne, finansowe i informatyczne

³ Kontrola merytoryczna, formalno – rachunkowa i „zatwierdzam do wypłaty”

9

4	D 3	Czy system komunikacji z podmiotami zewnętrznymi zapewnia osiągnięcie celów i realizację zadań?			
---	-----	---	--	--	--

Część V – Monitorowanie i ocena

Lp	Standard	Pytania	Możliwość odpowiedzi		
			TAK	NIE	NIE WIEM
1	E 1	Czy w bieżącym roku będzie przeprowadzony monitoring kontroli zarządczej?			
2	E 1	Czy zdefiniowany w urzędzie system kontroli zarządczej ogranicza wpływ ryzyka na skuteczną realizację celów i zadań urzędu?			
3	E 2	Czy opracowano system samooceny systemu kontroli zarządczej?			
4	E 4	Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie wzoru oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dz.U.2010, nr 238, poz.1581 – w celu podpisania oświadczenia zrealizowano:			
4.1	E 4	Czy przeprowadzono monitoring realizacji celów i zadań			
4.2	E 4	Czy przeprowadzono proces zarządzania ryzykiem			
4.3	E 4	Czy przeprowadzono audyt wewnętrzny			
4.4	E 4	Czy przeprowadzono kontrole wewnętrzne			

Data, podpis i pieczęć
osoby sporządzającej

Podsumowanie:

.....

.....

.....

.....

9

**Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej
WÓJTA GMINY PŁUŻNICA**

za rok.....
(rok, za który składane jest oświadczenie)

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy,

a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanej przeze mnie jednostce w Urzędzie Gminy w Płużnicy:

Część A¹⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B²⁾

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, wskazano w Dziale II.

Część C³⁾

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, wskazano w Dziale II.

Część D

8

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:⁴⁾

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,⁵⁾
- systemu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji .....

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

.....
(....., data)

.....
(podpis kierownika jednostki)

Dział II⁶⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

.....
.....
.....

Należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu jednostki sektora finansów publicznych, istotny cel lub zadanie, które nie zostały zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej wraz z podaniem elementu, którego zastrzeżenia dotyczą, w szczególności: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

.....
.....
.....

Należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń wraz z podaniem terminu ich realizacji.

Dział III⁷⁾

9

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

.....
.....
.....

Należy opisać najistotniejsze działania jakie zostały podjęte w roku, którego dotyczy oświadczenie w odniesieniu do planowanych działań wskazanych w Dziale II oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie. W oświadczeniu za rok 2010 nie wypełnia się tego punktu.

2. Pozostałe działania:

.....
.....
.....

Należy opisać najistotniejsze działania, niezaplanowane w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, jeżeli takie działania zostały podjęte.

Objaśnienia:

1) Wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.

2) Wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.

3) Wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.

4) Znakiem „X” zaznaczyć odpowiednie wiersze.

5) Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) w Komunikacie Ministra Finansów Dz. Urz. MF 2009, nr 15, poz.84

6) Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w Dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B lub C.

7) Dział III wypełnia się w przypadku, gdy w Dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B lub C lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplanowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.

8